

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ АЛГЕБРА ПРИ ЭЛЕКТРОННОМ ОБУЧЕНИИ

Асланова Натиға Шикар кызы

Резюме

В статье исследуются методологические вопросы преподавания предмета алгебры при э-обучении. Исследования показывают, что отсутствие непосредственного контакта между студентами и учителем при э-обучении может порождать некоторые проблемы для студента. Часть этой проблемы может быть обусловлена неудовлетворенностью студентов научно-методическим материалом в ресурсах из интернета.

METHODOLOGICAL PROBLEMS OF TEACHING OF ALGEBRA BY THE METHODS OF E-TEACHING

Aslanova Natiga Shikar

Summary

In the paper the methodological aspects of the teaching of algebra is investigated. Studing shows that the results of the e-teaching depends on absence of direct connection between the student and the teacher. Partially this problem is connected with fully absence of demands in scientific and methodological internet resurses. This demands high professional competences for teachers.

Rəyçi: f.r.e.d.Rövşən Hübətəliyev

Daxil olduğu tarix 16 noyabr 2022-ci il

UOT:37.

İNGİLİS DİLİNİN XARİCİ DİL KİMİ TƏDRİSİ ZAMANI KURS PROQRAMLARININ HAZIRLANMASINDA LÜĞƏT TESTLƏRİNİN ROLU

p.ü.f.d. Hacıyeva Könül Xanlar qızı

Azərbaycan Dillər Universiteti

haciyeva.konul83@gmail.com

Xülasə: Söz ehtiyatı artıq dil öyrənmə prosesinin vacib bir hissəsinə çevrilmişdir və son illərdə bir sıra tədqiqatlar ümumi dil biliyi ilə söz biliyi arasında sıx əlaqənin olduğunu göstərir. Bu gün artan tendensiya, akademik mühitdə təhsillərini davam etdirmək istəyən tələbələr üçün ingilis dilində ən çox işlənən və akademik sözlərin təqdim olunmasıdır. Tələbələrin dil öyrənmə səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə müxtəlif fənlərə əsaslanan bir çox külliyyatlar yaradılmış və təhlil olunmuşdur. Nəticədə sözlərin işlənmə tezliyinə əsasən müxtəlif növ söz siyahıları tərtib edilmişdir. Bir sıra səbəblərə görə söz siyahılarının tərtib olunması dil öyrənərkən vacibdir. Bu siyahılar adətən müvafiq ixtisaslara uyğun sahədə rast gəlinən sözlərin və ya leksik ifadələrin siyahılarını ehtiva edir.

Açar sözlər: İngilis dilinin xarici dil kimi tədrisi, lüğət testi, tədris planı, kurs proqramı.

Ключевые слова: Преподавание английского языка как иностранного, словарный запас, учебный план, программа курса.

Keywords: Teaching English as a foreign language, vocabulary test, curriculum, course program

Giriş. Söz ehtiyatı artıq dil öyrənmə prosesinin vacib bir hissəsinə çevrilmişdir və son illərdə bir sıra tədqiqatlar ümumi dil biliyi ilə söz biliyi arasında sıx əlaqənin olduğunu göstərir (12; 16; 18). Digər müddəalarla yanaşı, tədqiqatçılar ali təhsil müəssisələrində akademikyönlü məsələləri icra etmək üçün lazım olan lüğət ehtiyatının həcmi araşdırmışlar və belə bir qənaətə gəlmişlər ki, tələbələr həm reseptiv, həm də produktiv biliyi nümayiş etdirmək üçün kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmalıdırlar. Məsələn, bir sıra tədqiqatlar göstərir ki, ingilis dilində mühazirələr dinləmək üçün ingilis dilini xarici dil və ikinci dil kimi öyrənən (ESL və EFL) tələbələr təxminən 4000-5000 sözüylə həcmində lüğətə ehtiyac duyurlar (10; 18; 21). Ancaq bu tədqiqatlar bir-birindən fərqli təlim ehtiyacları olan ESL və EFL tələbələri arasında heç bir fərq qoymur və buna görə də yerli kontekstlərin, konkret tələbələrin ehtiyaclarının nəzərdən keçirilməsinin vacibliyi tədqiqatlarda əsaslandırılır (20). ESL və EFL arasındakı fərq ilk baxışda əhəmiyyətsiz görünə bilər, lakin bu tələbələrin ehtiyac və məqsədlərini ödəmək üçün tamamilə fərqli öyrənmə strategiyaları tələb olunur. Davis (4), ingilis dilinin xarici dil kimi (EFL) tədrisinin başqa bir ölkədə eyni ölkədən olan yerli qeyri-ingilis dilində danışanlarla aparıldığını iddia edir. Bunun əksinə olaraq, ingilis dilinin ikinci dil kimi tədrisi (ESL) isə ingilis dilinin rəsmi dillərdən biri olduğu, siyasət və ticarətdə istifadə olunan əsas ünsiyyət vasitəsi olduğu bir ölkədə keçirilir. Məsələn, ingilis dilinin Kanton dilindən sonra ikinci rəsmi dil olduğu və ESL statusuna sahib olduğu Hong Kongu nümunə göstərmək olar. Bu məqamda Nizonkiza və Ngvenia (20, 225) qeyd edir ki, "fərqli mənşəli EFL və ya ESL tələbələrinin ehtiyacları da fərqli ola bilər və mümkün bütün halları nəzərdən keçirmək yarana biləcək problemlərin həlli istiqamətində vacibdir." Bundan əlavə, mövcud ədəbiyyat, ali təhsilli EFL və ESL tələbələrinin lüğət ehtiyatında böyük fərqlər olduğunu göstərir (5; 11; 22; 24). Bu isə o deməkdir ki, sözügedən tələbələrin ehtiyacları və onlara dil tədrisində istifadə olunan üsullar da fərqlidir.

Lüğətin tədris planına daxil edilməsi. Leksik yönümlü proqramların təhlili göstərir ki, 1970-ci illərə qədər ingilis dili tədris proqramları əsasən qrammatika-tərcümə metoduna istinad edirdi, çünki o zaman üstünlük təşkil edən metod qrammatika-tərcümə metodu idi (21). Bu metodun illər ərzində üstünlük təşkil edən təsiri barədə heç bir şübhə yoxdur. 1960-cı illərdə Chomsky bayrağı altında transformasiya dilçiliyinə keçid söz ehtiyatının tədrisinin nizamlı qrammatikada bir qədər periferik, qıcıqlandırıcı bir səhv olduğu fikrini gücləndirdi (3). Başqa sözlə, lüğət dil öyrənmənin, eləcə də lüğət tədrisinin laqeyd komponenti idi və söz öyrənmənin əhəmiyyəti arxa plana keçirildi. O dövrdə lüğət üçün söz ehtiyatının müəyyən olunmasında əsas üstünlük onların tez-tez qrammatik qaydanı təsvir etmək və sintaktik quruluşları ifadə etmək bacarığı idi. Bununla belə, yalnız qrammatikanın tədrisi xarici dil öyrənənlərin məsələn, билет almaq və ya gecikdiyi üçün üzr istəmək kimi sadə gündəlik tapşırıqları yerinə yetirə bilməsi üçün bilməsi kifayət deyildi. Nəticədə, uzun illər lüğət öyrənilməsi xarici dillərin tədrisində qeyri-müəyyən bir mövqe tutmuşdur. Dil öyrənmə, testlərin aparılması və tədrisində söz ehtiyatının nəzərdən keçirilməsi illərlə təxirə salındı və Meara'nın (12) da təsvir etdiyi kimi, ögey münasibət göstərilirdi. Unudulmuş və laqeyd münasibət görmüş leksikanı canlandırmaq və lüğətlə bağlı mövzuları daxil etmək üçün "Ulkinsin konseptual proqramı" (1976) sadəcə qrammatik strukturlara deyil, yuxarıda göstərilənlər kimi müəyyən gündəlik problemləri həll etmək üçün lazım olan dil növlərinə diqqət yetirməyin də vacibliyini vurğuladı. Lüğətin əhəmiyyətini dərk edərək, lüğətə laqeydliyi aradan qaldırmaq üçün müxtəlif cəhdlər edildi. Dubin və Olşteynin (6) da izah etdiyi kimi, "yaxşı söz ehtiyatına sahib olmaq bir çox öyrənənlərə dil biliklərindən və onların xüsusi ehtiyaclarına uyğun şəkildə səmərəli istifadə etməyə imkan verir". 1980-ci illərin sonlarına yaxın kurikulum nəzəriyyəçiləri lüğətə diqqət yetirməyə başladılar (21). Həqiqətən, bundan sonar lüğət dil öyrənmənin laqeyd və ayrı-seçkilik görmüş elementindən dil öyrənmə prosesinin mərkəzi, vacib komponentinə çevrildi (9). Bu inkişaf zəmnində, EFL tədris

proqramlarında söz ehtiyatının zənginləşdirilməsi üçün artan bir tendensiya müşahidə olunur. Lüğət biliyi hal-hazırda akademik müvəffəqiyyətlə o qədər sıx bağlıdır ki, dil öyrənmənin ayrılmaz bir hissəsinə çevrilmişdir (18; 23). Lüğət dil müəllimləri, tədqiqatçılar və proqram tərtibatçıları üçün kurs proqramlarının və tədris materiallarının əfsəlli təşkili və planlaşdırılması tələbələrin lüğət ehtiyatını müəyyənləşdirmək və onun inkişafını təmin edən bir komponentdir (16). Həqiqətən də, tələbələrə məlum olan sözlərin sayı onun dil öyrənməsindəki irəliləyişinin göstəricisidir (23). Nation, kursun lüğət komponentini planlaşdırmağın əksər müəllimlərin istəksiz etdiyi bir şey olduğunu iddia edir. Buna görə də, əksər hallarda müəllimlər dərslərin bununla məşğul olacağını düşünür və təəccüblənirlər ki, dərslərin həmişə tələbələrin xüsusi ehtiyaclarına əsaslanmır. Lakin hazırda Azərbaycan universitetlərində tədris proqramlarının tədris vəsaitlərinə – həm çox sayda milli dərslərə, həm də beynəlxalq nəşrlərə uyğunlaşdırılması tendensiyası müşahidə olunur. Sinclair və Renouf (23, 146) iddia etdikləri kimi, "konkret bir dərslədən asılı olan bir proqram, mündəricatdan çox da fərqlənməyən azca dəyişiklik olunmuş bir proqramdır". Balanslı və əhatəli bir kurs qurmaq, müəyyən bir tələbə qrupu üçün ən uyğun söz ehtiyatını seçməyi və öyrənmə imkanlarının uyğun bir tarazlığını təmin etməyi əhatə etdiyindən, müəllimlərin yalnız nəinki kurs proqramının lüğət komponentini, yəni ən çox istifadə olunan sözlərin lüğət siyahısını özləri planlaşdırmaları tövsiyə olunur, həm də mənalı bir kontekstdə ən çox rast gəlinən sözləri təqdim etmək üçün müvafiq təlimdə iştirak etmələri də məqsədəuyğun hesab olunur.

Söz siyahılarının hazırlanması. Bu gün artan tendensiya, akademik mühitdə təhsillərini davam etdirmək istəyən tələbələr üçün ingilis dilində ən çox işlənən və akademik sözlərin təqdim olunmasıdır. Tələbələrin dil öyrənmə səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə müxtəlif fənlərə əsaslanan bir çox külliyyatlar yaradılmış və təhlil olunmuşdur. Nəticədə sözlərin işlənmə tezliyinə əsasən müxtəlif növ söz siyahıları tərtib edilmişdir. Bir sıra səbəblərə görə söz siyahılarının tərtib olunması dil öyrənərkən vacibdir. Bu siyahılar adətən müvafiq ixtisaslara uyğun sahədə rast gəlinən sözlərin və ya leksik ifadələrin siyahılarını ehtiva edir. Bununla birlikdə, Hyland və Jie (7) kimi tədqiqatçılar söz siyahılarının uyğunluğunu və faydalılığını şübhə altına alırlar. Vang, Liang və Ge (2008) və Hsu (8) tibb üçün, mühəndislik üçün Vord (2009), kənd təsərrüfatı ixtisası üçün Martinez, Beck və Panza (2009) kimi tədqiqatçılar xüsusi fənlər üçün bir sıra söz siyahıları hazırlanmışlar. Bu kimi tədqiqat təcrübəsini nəzərə alaraq, ali təhsil müəssisələrində təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin akademik ehtiyaclarını ödəmək üçün xüsusi söz siyahısının hazırlanmasının bu tələbələr üçün faydalı olacağını ehtimal etmək olar. Tələbələrin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi və öyrənilən bir sıra lüğət vahidləri üzərində operativ nəzarət əldə etmələrinə kömək etmək kursun effektiv lüğət komponentinin ümumi məqsədləridir. Müvafiq olaraq, lüğət baxımından konkret məqsədlər qoymaq üçün şagirdlərin lüğət səviyyəsini, yəni ən çox işlənən və az-az işlənən akademik sözləri bilməsi vacibdir, çünki bütün bu sözlər fərqli öyrənmə qabiliyyətlərini tələb edir (16). Deyilənlərin əksinə olaraq, müəllimlər şagirdlərinin lüğət səviyyəsini qiymətləndirərkən lüğət testinin nəticələrinə deyil, intuisiyalarına etibar edirlər. Belə ki, McNail (16) tərəfindən aparılan bir araşdırma göstərir ki, müəllimlər tez-tez şagirdlərinin bildikləri barədə yanlış təəvvürə malik ola bilərlər.

Ümumiyyətlə, geniş anlamda Richards və Schmidt (20, 242) ehtiyacların təhlilini "bir tələbənin və ya bir qrup tələbənin ehtiyaclarının müəyyən olunması və həmin ehtiyacların prioritetlərə uyğun paylanması prosesi kimi izah edirlər. Carkin (2), müxtəlif tələbələrin ehtiyaclarının qiymətləndirilməsinin tədris planının, materialların hazırlanması, mətn seçimi, təlimin məqsəd və vəzifələri və yekunda tələbələrin və kursların proqramının uğuru üçün qiymətləndirilməsinin əsasını təşkil etdiyini vurğulayır. Ehtiyacların təhlili faktların müəyyənləşdirilməsi və ya məlumatın toplanması tələbini nəzərdə tutur. Məlumatlar, məsələn,

tələbələrin bilik səviyyəsi, daha dəqiq desək, onların lüğəti, öyrənilməsi lazım olan fənlər və s. müxtəlif mənbələrdən gələ bilər və müxtəlif üsullarla toplanı bilər. İstifadə olunan bu metodda müxtəlif texnikalardan istifadə olunur: sənədləşmənin aparılması, testlər, anketlər, formalar, müsahibələr, qeydlər və müşahidənin aparılması. Lüğət testi diaqnostik vasitə kimi ehtiyacların təhlilinin vacib komponenti olduğundan, ingilis dilini öyrənən azərbaycanlılarla belə bir testin aparılması əhəmiyyətli ola bilər. Lüğət testindən istifadə həm (i) Azərbaycan tələbələrinin lüğət səviyyəsinin tezlik paylanmasını (ən çox işlənən, az-az istifadə olunan sözlər) müəyyən etməyə, həm də (ii) hansı sözlərin yaxşı tanındığını və hansının daha çox diqqət tələb etdiyini təsnif etməyə imkan verəcəkdir. Bundan əlavə, ingilis dilini akademik məqsədlər üçün istifadə edən tələbələr üçün uyğun bir leksik kurs proqramı layihəsi ilə müşayiət olunan (iii) ən çox istifadə olunan sözlərin universitet lüğət siyahısını hazırlamaq üçün (iv) ehtiyacların təhlili üçün əhəmiyyətli bir vasitə kimi də istifadə oluna bilər. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, testlər ehtiyacların təhlilində və məlumat toplama prosesində istifadə olunan texnikalardan biridir. Leksik biliyi ölçən testlər ehtiyacların təhlilində əvəzolunmaz məlumat mənbəyidir və əlavə olaraq da kurikulum və kurs proqramının ayrılmaz tərkib hissəsidir (1). Məqsədin dil biliyinin müəyyən olunması, yerləşdirmə, diaqnoz və ya nailiyyətlərin ölçülməsi olub-olmamasından asılı olmayaraq, testlər tələbələrin ümumi qabiliyyət səviyyəsi və onların rastlaşa biləcəyi xüsusi dil problemləri haqqında geniş məlumat verə bilər. Paul Nation (14) tərəfindən hazırlanmış və Schmitt, Schmitt və Clapham (22) tərəfindən təsdiqlənmiş, produktiv lüğət biliyinin ölçüsü testi (Laufer & Nation, 1999) və lüğət biliyini ölçən səviyyə testləri, tələbələrin ən çox işlənən və akademik sözlər üzərində kifayət qədər nəzarətə sahib olub olmadığını tez bir zamanda müəyyən edə bilər və sözlər və ya leksik tezlik profili (Laufer & Nation, 1995) haqqında daha ətraflı məlumat verir. Nation-a (16, 383) görə lüğət ehtiyatının təhlili testi aşağıdakı vacib məqamları müəyyən etməyə imkan verir: 1) hansı lüğət növünə (ən çox işlənən, akademik, texniki, az-az işlənən) diqqət yetirilməli olduğu haqqında məlumat; 2) öyrəniləcək sözlər haqqında məlumat; 3) hansı strategiyalara diqqət göstərilməsi haqqında məlumat; 4) ehtiyac duyulan müəyyən ixtisas üzrə xüsusi lüğət ehtiyatının göstəricisi; 5) tələbələrin lüğət istifadəsində və onlardan istifadə strategiyalarında mövcud güclü tərəfləri bilmək.

Bu cür tədqiqatlar ingilis dili mütəxəssislərinin kiçik və çox spesifik hədəf auditoriyasına uyğun olsa da, tətbiq olunan metod daha geniş məqsədlər üçün də tətbiq oluna bilər. Azərbaycan ilə oxşar mövqedə olan bir sıra başqa ölkələrdə də ehtiyacların təhlilinin nəticələri tədris proqramlarının tərtibi zamanı qonşu dövlətlərin – Ukrayna, Qazaxıstan, Özbəkistan və Tacikistan– ali təhsil müəssisələrində də istifadə oluna bilər.

Ədəbiyyat

1. Brown, J.D. (1995). The elements of language curriculum: A systematic approach to program development. United States: Heinle, Cengage Learning.
2. Carlin, S. (2005). English for Academic Purposes. In E. Hinkel (ed.) Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
3. Carter, R. & McCarthy, M. (1991). Developments in the teaching of vocabulary. In R. Carter & M. McCarthy. Vocabulary and Language Teaching. Harlow, 39-59.
4. Davies, A. (2005). A Glossary of Applied Linguistics. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
5. Danilovic, J.R. & Grujic T.S. (2014). Vocabulary growth at tertiary level: How much progress can Serbian EFL learners make in a year? Зборник Института за Педагошка Истраживања 46(1): 200–218. doi: 10.2298/ZIP1401200D.

6. Dubin, F. & Olshtain, E. (1986). Developing Programs and Materials for Language Learning. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Hyland, K. & Tse, P. (2007). Is there an 'academic vocabulary'? TESOL Quarterly 41(2): 235–253.
8. Hsu, W. (2013). Bridging the vocabulary gap for EFL medical undergraduates: The establishment of a medical word list. Language Teaching Research 17(4): 454-484.
9. Laufer, B. (1998). The development of passive and active vocabulary in a second language: Same or different? Applied Linguistics 12: 255–271.
10. Laufer, B. & Ravenhorst-Kalovski, G.C. (2010). Lexical threshold revisited: Lexical text coverage, learner's vocabulary size and reading comprehension. Reading in a Foreign Language: 15–30.
11. Laufer, B. & Paribacht, T.S. (1998). The relationship between passive and active vocabularies: Effects of language learning context. 48: 365-391.
12. Meara, P.M. (1996). The dimensions of lexical competence. In G. Brown, K. Meara, P. & Buxton, B. (1987). An alternative to multiple choice vocabulary tests. Language Testing 4(2): 142-151.
13. Meara, P. & Jones, G. (1990). Tests on vocabulary size in English as a foreign language. Polyglot 8(1): 1-40.
14. Nation, P. (1990). Teaching and learning vocabulary. New York..
15. Nation, P. (2006). How large a vocabulary is needed for reading and listening?. The Canadian Modern Language Review 63: 59–82.
16. Nation, P. (2011). Research into practice: Vocabulary. Language Teaching 44(4): 529–539.
17. Nizonkiza, D. & Ngwenya, T. (2015). Challenges of testing deep word knowledge of vocabulary: Which path to follow? Journal for Language Teaching, Volume 49, Number 1, pp. 223-253.
18. O'Dell, F. (1997). Incorporating vocabulary into syllabus. In N. Schmitt & M. McCarthy (Eds). Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy. Cambridge: Cambridge University Press, 258–278.
19. Ozturk, M. (2012). Vocabulary growth of the advanced EFL learner. The Language Learning Journal 1–16. doi:10.1080/0957/1736.2012.7080.53
20. Richards, J.C. & Schmidt, R. (2010). Longman dictionary of language teaching and applied linguistics. Pearson Education Limited.
21. Schmitt, N. (2010). Researching Vocabulary. A Vocabulary Research Manual. United Kingdom: Palgrave Macmillan.
22. Schmitt, N., Schmitt, D. & Clapham, C. (2001). Developing and exploring the behavior of two new versions of the Vocabulary Levels Test. Language Testing 18(1): 55–88.
23. Sinclair, J.McH. & Renouf, A. (1991). A lexical syllabus for language learning. In R. Carter & M. McCarthy (Eds). Vocabulary and Language Teaching. Harlow: Longman, 140–160.
24. Zhong, H. & Hirsh, D. (2009). Vocabulary growth in an English as a foreign language context. University of Sydney Papers in TESOL 4: 85–113.

РОЛЬ СЛОВАРНЫХ ТЕСТОВ В РАЗРАБОТКЕ ПРОГРАММ КУРСОВ ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

Гаджиева Конуль Ханлар кызы

Резюме

Словарный запас является выжным компонентом изучения языка, и в последние годы в ряде исследований была установлена тесная взаимосвязь между общим уровнем

владения языком и знанием слов. В настоящее время наблюдается растущая тенденция уделять особое внимание высокочастотным и академическим словам в английском языке для тех, кто желает продолжить свое обучение в академической среде. С целью повышения эффективности обучения академических учащихся нами было создано и проанализировано множество корпусов, основанных на различных дисциплинах. В результате составлены различные виды списков слов на основе их частотности. Списки слов важны в обучении языку по целому ряду причин: они включают лексемы или лексические обороты, встречающихся в дискурсивной области, часто предоставляя информацию о частоте использования конкретных слов.

THE ROLE OF VOCABULARY TESTS IN THE DEVELOPMENT OF COURSE PROGRAMS IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Hacıyeva Konul Xanlar

Summary

Vocabulary seems to have become an important component of language learning and in the recent years, a number of studies have established a close relationship between overall linguistic proficiency and word knowledge. In the light of these developments, there is now an increasing tendency to focus on high-frequency and academic words in English language for those wishing to continue their studies in an academic environment. A variety of corpora based on different disciplines have been established and analysed in order to improve the learning efficiency of academic learners. As a result, different kinds of word lists were set up on the basis of word frequency. Word lists are important in language teaching for a variety of reasons; they include lists of the words or lexical phrases found in a discourse domain, often including frequency information about the use of particular words.

*Rəyçi: A D U-nun Xarici Dillərin Tədrisi Metodikası kaf. müdiri, dosent, Şirəliyeva Günay Xəzail qızı
ADU-nun Təlimdə İnnovasiyalar kafedrasının 15 noyabr 2022-ci il tarixli iclasın 3 nömrəli protokolu
Daxil olduğu tarix 30 noyabr 2022-ci il*

UOT:37.

QLOBALLAŞMA, İNFORMASIYA CƏMİYYƏTİ VƏ TƏHSİL

F.ü.f.d., dosent Səlimov MəhİR Məhəmmədəli oğlu

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Ağcabədi filiali

mahir.selimov0707@mail.ru

Xülasə: *Məqalədə təhsil sistemində mövcud olan problemlərin həllinin bir çox hallarda ölkədə, konkret olaraq təhsil sistemində siyasətdə və ideologiyada həyata keçirilən islahatlardan asılı olduğu qeyd edilir.*

Həmçinin, müəllif, qeyd edir ki, integrasiyalaşan cəmiyyətdə təhsilin modernləşməsinin yeni modelinin qurulması ancaq müasir informasiya texnologiyalarının geniş formada tətbiq edilməsindən asılıdır. Məhz sonuncu qloballaşdırmanı səciyələndirən əsas elementdir.

Açar sözlər: qloballaşma, informasiya cəmiyyəti, təhsil, təhsilin modernləşməsi, neoliberal yanaşma

Key words: globalization, information society, education, educational modernization, neo-liberalization approach